

[Flemming Hansen]

ling med frie og demokratiske valg i en lang række af de østeuropæiske lande. Jeg kan kun hilse det velkommen, hvis udviklingen i Østeuropa betyder, at vi på længere sigt kan få et mere frit og naturligt handelssamkvem med vore østlige naboer.

Der har længe været god grund til at opretholde en embargo over for Østeuropa. COCOM-samarbejdet har været nødvendigt, sådan som verden så ud, og de fælles regler for eksport til Østlandene har beskyttet vore egne interesser. Samtidig har netop reglerne i COCOM været med til at presse de østeuropæiske myndigheder i retning af et mere åbent og frit samfund, også fordi Sovjet ved, at adgangen til vestlig knowhow og teknologi går gennem en demokratisk udvikling og dermed en mere fredelig verden.

Vi kan ikke allerede nu ophøre helt med at have regler for samarbejdet med Østeuropa. Udviklingen i Østeuropa er gået meget stærkt, men vi ved endnu ikke, hvor det ender. Vi bør derfor stadig opretholde det nyttige samarbejde i COCOM og kun liberalisere reglerne i takt med, at vi ser en mere solid grobund for de østeuropæiske demokratier. Jeg mener dog, det er en helt rigtig og naturlig udvikling, at det nu overvejes i COCOM, om ikke der kan ske en liberalisering af reglerne for eksport til Østeuropa af visse former for teknologi, men vi må dog erkende, at så længe Warszawapagten eksisterer, har vi stadig en interesse i at begrænse vore egne forsvarsudgifter ved ikke at eksportere avanceret teknologi af militær interesse til de østeuropæiske lande.

Jeg vil dog netop i den forbindelse gerne fremhæve, at det måske kan være i vor interesse, at der sker en vis teknologisk udvikling, specielt inden for kommunikationsområdet, i Østeuropa. Det er jo bl.a., fordi de kommunistiske partier ikke længere har kunnet skjule oplysningerne om forholdene i den frie vestlige verden for deres borgere, bl.a. på grund af satellit-tv fra Vesten, at befolkningerne ikke længere vil acceptere de forhold, de hidtil er blevet budt. Et samfund, hvor informationer ikke kan undertrykkes, har sværere ved at undertrykke sin befolkning. Netop ud fra denne betragtning er det da også naturligt, at de første planlagte liberaliseringer i COCOM bl.a. bliver på telekommunikationsområdet.

Jeg finder det forkert, hvis vi forsøger at mistænkeliggøre USA, som jeg synes hr. Jens Thoft lagde op til. Også i USA hilser man udviklingen i Østeuropa velkommen, og derfor har vi god grund til at tro, at USA også vil arbejde for en liberalisering af COCOM-reglerne på længere sigt. Og jeg kan tilslutte mig ministerens holdning om, at såfremt USA har misbrugt COCOM-reglerne, må de enkelte tilfælde tages op i stedet for at anklage USA generelt. Det er der intet grundlag for.

Det er vigtigt, at vi overvejer de strategiske og de eksportfremmende hensyn meget nøje. Meget tyder på, at hensynet til vore virksomheders eksportmuligheder på længere sigt kan tilgodeses i en vis udstrækning, såfremt den demokratiske udvikling i Østeuropa fortsætter. I den forbindelse vil jeg gerne udtrykke glæde over ministerens oplysninger om, at der vil blive udgivet nye varelistere fra COCOM, så de danske eksportører straks kan få glæde af de liberaliseringer, vi forventer i nær fremtid.

Vi er altså, som hr. Bjørn Elmquist sagde, i den situation, at vi slet ikke er enige i alt det, hr. Jens Thoft sagde, men kan tilslutte os dagsordenen, fordi den præcis siger de ting, vi er enige om, og ikke det, vi er uenige om.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

En meget kort bemærkning til hr. Flemming Hansen.

Jeg vil godt citere Europa-Parlamentets mødedokument A 2-226-86, Toussaint-betænkningen, hvor man i forbindelse med en debat om COCOM siger, at man er bekymret over, at De Forenede Stater i stadig højere grad lægger begrænsninger på udbredelsen af nye teknologier, selv blandt deres vestlige allierede, til skade for den gensidige eksport for alle berørte parter.

Man erkender, at mange af disse begrænsninger tjener amerikanske handelsinteresser frem for sikkerhedsinteresser. Man henviser til, at COCOM's medlemsstater har accepteret en betydelig udvidelse af listerne over produkter og knowhow, som ikke må eksporteres til Østblokken, og har forpligtet sig til at overholde embargoaftalerne, men kritiserer samtidig, at amerikanerne fastholder deres egen kontrol med tingene. Det er de ekstraterritoriale regler i Export Administration Act, som man er utilfreds med – jeg citerer: